

# Månedsoversigt over plantesygdomme

342. — September 1954.

Der blev for august måned modtaget beretninger fra 70 medarbejdere; endvidere blev der i månedens løb besvaret 233 forespørgsler.

---

Lufttemperaturen lå som middeltemperatur i tiden 29. august—11. september  $1,5^{\circ}$ — $2,2^{\circ}$  C. over normalen, der varierer fra  $13,5^{\circ}$ — $14,3^{\circ}$  C., i tiden 12.—18. omtrent på normalen  $12,6^{\circ}$  C. og resten af måneden  $1,2^{\circ}$ — $2,3^{\circ}$  C. under normalen, der varierer fra  $10,9^{\circ}$ — $11,7^{\circ}$ . I tiden 26.—30. forekom eet døgn med frost, minimumstemperatur  $\div 1,7^{\circ}$  C.

Nedbøren blev for tiden 1.—30. september 118,9 mm mod normalen 58,6 mm. De største nedbørmængder faldt omkring midten af måneden. For landsdelene målt i det angivne tidsrum følgende mængder i mm med månedens normal i ( ): Nordjylland 118 (56), Østjylland 142 (58), Vestjylland 162 (70), Sønderjylland 119 (69) og for hele Jylland 137,6 (62,1); Fyn 89 (54), Sjælland 74 (50), Lolland og Falster 53 (50) og for Øerne i alt 75,4 (50,7); Bornholm 40 (56).

---

## Sygdomme på landbrugsplanter.

### Bælgplanter.

Kløverens knoldbægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) er kun konstateret få steder i de særdeles frodige unge kløvermarker, og angrebene har hidtil været meget godartede. Det kolige vejr er sikkert stærkt medvirkende til, at svampen ikke breder sig væsentligt.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*). På Århusegnen (H. H. Rasmussen) og Stevns (Knud Iversen) er fundet adskillige, endog stærke angreb i ældre lucernemarkers.

### Bederoer.

Hjerte- og tørforrådnelse (*bormangel*). Fra Ribe skriver Aa. Buchreitz: „Borbrist er vist almindeligere, end man tror. Meget sent (i første uge af sept.) gav vi 12-13 kg borax til 1 ha bederoer, — og virkningen er allerede synlig — i forhold til en „ugødet“ parcel“. Også Ernst R. Nielsen, Karise, nævner, at bormangelsymptomer ses enkelte steder, omend de ikke er særligt fremtrædende.

Virus-gulsot (*Beta virus 4*). Af i alt 49 beretninger skrives i 7 om sjældne (4 svage, 3 stærke) og i 37 om almindelige angreb (33 svage og 4 stærke). Sygdommen har ikke udviklet sig nævneværdigt fra august måned, således at angrebene stadig er begrænset til mindre pletter i markerne; den forvoldte skade på udbyttet af roerne menes ikke at være af foruroligende omfang, og toppens kvalitet er ganske god. Forekomsten af angrebene svarer ret nøje til, hvad der er omtalt i månedsberetningerne for juli og august.

Som årsager til gule blade, der ikke skyldes virus-gulsot, nævnes først og fremmest de store nedbørsmængder, som især i Sønderjylland har bevirket, at store partier af markerne står blanke af vand mellem rækkerne. Derudover omtales mangel på kvælstof, kalium, mangan og kalk. Fra Grindsted skrives, at „de fleste gule blade skyldes næringsmangel, dog ikke i så høj grad magnesiummangel, som tilfældet var sidste år“ (J. J. Jakobsen).

### Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Marmorering (*bormangel*) nævnes fra Ribe at forekomme i enkelte tilfælde (Aa. Buchreitz).

Kålroe-mosaiksyge (*Brassica virus 1*) er kun rapporteret med enkelte angreb fra Fyn (P. Bruun Rasmussen, Marslev) og Sjælland (S. P. Lyngby, Virungaard; Knud Iversen, Klippinge; Ernst R. Nielsen, Karise).

Kålbrok (*Plasmodiophora brassicae*) omtales fra Virungaard (S. P. Lyngby) og Stevns (Knud Iversen).

### Kartofler.

Rust i kartoffelknolde. „Der klages over rust i Alpha. Efter samme læggemateriale er der meget forskelligt angreb hos naboer“ (H. E. Jensen, Hillerød).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Tørforrådnelsen på knoldene synes at være særdeles slem i år. Af i alt 50 beretninger skrives blot i 4 om sjældne (1 svagt, 3 stærke) og i 46 om almindelige angreb (19 svage, 27 stærke). Der er øjensynlig ikke megen variation i angrebsstyrken fra landsdel til landsdel. I enkelte beretninger omtales opgørelser af angrebsprocenten, og i almindelighed ligger den vel på 10-20 %; en enkelt angiver helt op til 33 % (Knud Iversen, Klippinge). De mest angrebne sorter er Bintje og Primula, og derefter følger sildigere sorter som Dianella, Up to date og Alpha. Det fremhæves af flere indberettere, at en omhyggeligt udført hypning af kartoflerne i år har betydet meget i retning af at hindre knoldsmitten.



„Stærkt udbredt i Bintje, i særdeleshed på lidt tunge jorder, og hvor det har knebet lidt med hypningen. Det er tydeligt at se, at en høj, skarp kam har betydning mod knoldsmitte“ (H. Baltzer Nielsen, Hjørring); „der er stor forskel fra mark til mark, de bedst hyppede er mindst angrebet“ (R. Sørensen, Han Herrederne); „skimmelen i knoldene breder sig under de særdeles gode betingelser, i nogle tilfælde har det været nødvendigt hurtigst muligt at koge sorter som Bintje og Up to date, men også Alpha synes at være stærkt angrebet“ (O. Th. Nielsen, Viborg); „meget udbredt i de sildige sorter, og måske værst i de sprøjtede arealer, hvor den halvgrønne top har holdt smitstof i live i længere tid end på usprøjtede arealer“ (Kai Skrivers, Hammershøj); „det er ret almindeligt med tørforrådnelse på knoldene — i enkelte tilfælde op til 15-20 %. Stærkt varierende fra mark til mark. Meget tyder på, at hypningens rette udførelse har særlig stor betydning for angrebets styrke i år“ (P. Trosborg, Brande); „det er vanskeligt endnu at danne sig et fuldstændigt skøn over skimmelsens ødelæggelser, da der endnu sidder en mængde kartofler i jorden, og fortrinsvis på de lave arealer, hvor man kan vente den største skade. På de høje sandjorder ligger angrebsprocenten vel mellem 10 og 20, men med meget store variationer, idet ret faste jorder møder med en meget lille angrebsprocent, medens de mere løse jorder, hvor regnen uhindret har kunnet gå ned til knoldene, kan udvise mere end de 20 %. De angrebne knolde er tildels ødelagte, en del er allerede rådne“ (J. J. Jakobsen, Grindsted); „en god hypning viser sig at være den bedste forsikring mod skimmelangreb i knoldene i år, evt. sammen med topdræbning. Hvor hypning ikke er foretaget rigtig findes overordentlig mange skimlede kartofler“ (Kr. Nielsen, Vejen-Brørup); „antagelig er 20-25 % af knoldene angrebne. Hvor man i stedet for sidste sprøjtning mod skimmelen slog toppen ihjel med natriumklorat, er knoldene praktisk talt uden angreb“ (H. E. Jensen, Frederiksborg Amt); „i almindelighed må vel regnes med omkring 10 % ødelagte af skimmel“ (N. M. Nielsen, Kalundborgegnen); „der ligger mange syge knolde tilbage på markerne efter optagning“ (Ernst R. Nielsen, Karise).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) synes at være meget godartet i år at domme efter de hidtil optagne kartofler. B. R. Bentholm, Bjerringbro og A. Juel-Nielsen, Rønne, der hører til de ganske få, der omtaler stærkere angreb, fremhæver den meget tørre forsommer i deres områder som en væsentlig årsag hertil.

Vådforrådnelse (*bakteriose*) er meget fremtrædende i mange af landets egne, værst på de steder, hvor grundvandet ligger for højt, således at der her er tale om en kvælning som udgangspunkt for den, og Aa. Buchreitz, Ribe, nævner, at den flere steder betyder omtrent lige så meget som kartoffelskimmelen. På Ærø må op til halvdelen af kartoflerne kasseres ved optagningen (Ejlf Johansen). „Det ser ud til at omkring 10 % af kartoffelhøsten, der ligger over det normale, vil blive ødelagt af vådforrådnelse på knoldene. Billedet er ikke fuldstændigt, da kun en del af kartoflerne er optaget nu. Mange sorterer kartoflerne om, lige efter de er opsamlet“ (Arne Anthonen, Give).

Ole Wagn.

## Sygdomme på havebrugsplanter.

### Frugttræer og frugtbuske.

Æbleskurv (*Fusicladium dendriticum*), der på denne tid af året går under navnet senskurv, har åbenbart mest gjort sig gældende i privat-haverne. Dog er der også eksempler på, at plantageejere har sat sprøjten for tidligt i hus og således er blevet ubehageligt overrasket af de sene skurvinfektioner. For mange æbledyrkere gælder sikkert følgende bemærkning fra Viborg Amt: „Nu kom straffen til dem, som forsømt de sildige sommersprøjtninger“ (Eli Mølgaard). Desuden citeres følgende: „Der kommer en del skurv nu, selvfølgelig især hvor man ikke i sidste del af sæsonen har været flittig nok til at komme ud mellem bygerne“ (Arne Sørensen, Jylland); „i de sidste uger har skurven bredt sig noget på frugterne, hvor de modtagelige sorter nu har mange ganske små pletter“ (M. Surlykke Wistoft, sydl. Sønderjylland); „i en del plantager, hvor der ikke blev sprøjtet i de kritiske perioder, er der ofte voldsomme angreb. Hvor der var jordbearbejdning under træerne, var jorden i nedbørsrige perioder opblødt, så det var umuligt at færdes med sprøjten, hvorfor det blev muligt for skurven at vinde indpas“ (Chr. O. Tofterup, Sjælland).

Pæreskurv (*Fusicladium pirinum*) synes hovedsageligt at forekomme som svage angreb; det nævnes, at kun de særlig modtagelige sorter kan vise kraftigere angreb. Fra Jylland fremhæves det, at hvor det drejer sig om kvalitetsfrugt, har det vist sig at være risikabelt at sætte sprøjten for tidligt i hus (Arne Sørensen).

Gul monilia (*Monilia fructigena*) er på såvel blomme, pære som æble så svage i angrebene, at man næsten helt kan se bort fra den.

Fra Nordsjælland skrives: „Findes pænt fordelt på nedfaldsfrugt, men ses ikke særligt almindeligt på frugten, der hænger på træerne“ (W. Norrie, Uggeløse).

Om angreb på hassel skrives fra Vestjylland: „De umodne frugter ofte helt brune og golde. Angreb ses meget almindelig“ (H. Dixen).

Skrumpne blomme-frugter — først og fremmest af svedsketypene — er iagttaget i en del tilfælde. Der har ikke været konstateret svamp som årsag til skaden, og sandsynligheden taler for, at den „mærkelige sommer“ skal have hovedskylden for skavanken.

Sodplet (*Gloeodes pomigena*) har vi ikke mærket meget til de foregående år, men det kan se ud til, at man for september måned kommer til at sande, hvad der skrives fra Jylland: „Sodplet bliver mange steder slem i år“ (Arne Sørensen).

Fra Sorø Amt bemærkes det, at sodplet særlig har vist sig i de tætte plantninger samt i de rækker, der står nærmest læhegnene (Ejner Christensen). Sodpletterne kan ofte lokalisere sig til frugterne på de grene, der næsten hænger nede i dækafrøden.



Bløde skaller på valnød er i år meget almindeligt. Ofte er de tillige hullede og revnede. Den egentlige kerne er til tider sort og slimet. Kun i få tilfælde er der tale om den svampesygdom, der hedder bladpletsyge, der til trods for navnet angriber såvel blade som frugter.

Klimaforholdene for valnødder har været uheldige i år. Træet er som bekendt ikke hjemmehørende på vore breddegrader, idet det kræver både varme og sol for at kunne udvikle normale frugter.

Mogens H. Dahl.

## Skadedyr på landbrugsplanter.

### Bælgplanter.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). Der er kun indløbet 10 meddelelser om angreb på rødkløver, hvidkløver og lucerne, og symptomerne har gennemgående været svage. Fra Han Herrederne: „Jeg finder jævnligt svagere angreb i rød- og hvidkløver, men i lucerne har jeg ikke lagt mærke til noget“ (Rs. Sørensen). Nibe: „Som følge af det fugtige vejr står alt meget frodigt, og angreb er ikke iagttaget“ (G. Heltoft). Århusegnen: „Der dukker stadig nye angreb op, mest i rødkløver; dog er angrebene i år svage“ (H. H. Rasmussen). Statens forsøgsstation, Ødum: „Kraftigt angrebne pletter observeret i 1. og 2. års rødkløver samt i 4. års hvidkløver. Svagt angreb i 2. års lucerne“ (K. G. Mølle). Statens forsøgsstation, Askov: „Angreb ikke iagttaget uden i hvidkløverstammeforsøg. I to rødkløvermarker findes der enkelte pletter, hvor kløveren er ødelagt. I lucernemarkerne er angreb ikke iagttaget“ (H. Agergaard). Ribeegnen: „Ja, lidt rødkløverål enkelte steder“ (Aage Buchreitz). Stevns og Omegn: „I lucernemarkerne ses mange steder angreb“ (Knud Iversen).

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Kun fra Viborg (O. Th. Nielsen) skrives om svage angreb i mange unge kløvermarker.

### Bederoer.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

Bedefluen (*Pegomya hyoscyami*). Af 13 indberetninger melder kun 2 om forekomst af angreb i september, herom skrives fra Hjørring: „I begyndelsen af måneden forekom lokalt ret stærke angreb, som dog ikke synes at volde alvorlig skade på roetoppen. Angrebene synes at standse ret hurtigt“ (H. Baltzer Nielsen). Ribeegnen: „I enkelte marker har bedefluerne været på spil igen, men denne gang uden nævneværdig skade“ (Aage Buchreitz).

**Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.**

Rapsjordloppen (*Psylliodes chrysocephalus*). Fra Virumgaard skrives om dette skadedyr: „Omkring midten af måneden fandtes der angreb af jordlopper i det nye rapsudlæg. Nogle blade var gnavede, og der fandtes en del lopper under jordknolde i rækkerne. Der er pudret med Gesarol“ (S. P. Lyngby), og fra Bornholm: „Sidst i august var der mange lopper på den nye raps. Rapsjordloppen så ud til at være tilstedet overalt, dog kun i begrænset antal. Enkelte måtte pløje rapsen op“ (A. Juel-Nielsen).

Kålbladhveps (*Athalia spinarum*). Kun ganske få steder har dette skadedyr gjort sig bemærket. I 14 beretninger skrives om intet eller ganske ubetydeligt angreb. Fra Stevns (Knud Iversen) skrives om enkelte angreb, og fra Præsto Amt (B. Munch) om nogen skade på gul sennep. Fra Jelling K. M. Hove) og fra Statens forsøgsstation, Hornum, rapporteres almindelige, middelstærke angreb. Fra sidstnævnte lokalitet bemærkes, at angrebet især forekommer på rosenkål.

Kålorme (*Pieris brassicae* og *P. rapae*). Angrebene synes at være meget moderate i år. Som sædvanlig ses de største skader i mindre kålarealer. Om angrebene skrives fra Esbjerg—Varde: „Grønkål, rosenkål og hvidkål ofte stærkt angrebet“ (Martin Sørensen); fra den nordvestlige del af Sønderjylland: „Det er egentlig først nu i september, de er kommet“ (Wisti Raae); fra Sorø Amt: „Grønkål er afribbet mange steder“ (Ejner Christensen); fra Stevns: „Almindelig forekommende i havekål“ (Knud Iversen), og fra Frejlev (Lolland): „De var ved at blive slemme, men to grundige pudringer med DDT 5 % ordnede dem. Rundt omkring ser det slemt ud, hvor der intet er gjort imod dem“ (A. Diemer). Der meldes om almindelige, middelstærke angreb fra forskellige egne i Jylland (Niels Gram), fra Statens forsøgsstation, Hornum, fra Vestjylland (H. Dixen) og fra det sydlige Sønderjylland (M. Surlykke Wistoft). Fra Stevns—Fakseegnen skrives: „Det er flere år siden, jeg har set så få kålorme som i år, skønt der sikkert er gjort mindre end sædvanlig for at bekæmpe dem“ (Philip Helt).

I de fleste beretninger betegnes angrebene i kålroer som ubetydelige. Kun i enkelte tilfælde skrives om mere udbredte forekomster og skader, således fra Vildmosen: „Almindelig på alle korsblomstrede efter 15. september“ (A. Kruse), fra Ribeegnen: „Der synes at være få kålorme i år, men hist og her kan man dog se kålroer ribbet — ligesom enkelte kålplanter i haverne også ribbes“ (Aage Buchreitz), fra Skærbæk og Omegn: „Ja, der findes marker, hvor kålroerne pletvis er ribbet“ (Vald. Johnsen), og fra Statens forsøgsstation, Virumgaard: „Der er stadig angreb af kålorme i kålroer, omend det har aftaget stærkt fra sidste måned“ (S. P. Lyngby).

Krusesygegalmyg (*Contarinia nasturtii*). Fra næsten alle egne af landet meldes om angreb eller om halsråd i kålroerne som følge af angrebet. Bedømmelsen af denne følgesygdom falder dog højst forskelligt ud; i nogle tilfælde karakteriseres skaderne som spredte og ubetydelige, medens de i andre tilfælde betegnes som alvorlige. Vi citerer nogle udtalelser om angre-



bene: Hjørring: „Omfattende angreb af krusesyge, hvorimod følgesygdomme ikke blev så almindelige som ventet. Derimod kan det siges, at hvor halsråd forekommer, er angrebene stærke“ (H. Baltzer Nielsen). Brønderslev: „Den er rigtig slem i år, og nu kommer eftervirkningen tydeligt frem her og der, idet kålroerne rådner i stort tal, når de sjældent opnår at blive tørre mellem bygerne“ (H. Olesen). Han Herrederne: „Efter de stærke angreb tidligere på året skulle man forvente meget store skader, men de fleste steder synes roerne at være kommet over angrebet uden særligt men. Der er dog enkelte marker med 20—25 % halsråd. Wilhelmsburger angribes noget stærkere end bangholm“ (Rs. Sørensen). Aars: „Halsråd optræder meget ondartet i næsten alle kålroemarkere. En stor procentdel af roerne er af denne grund ikke vokset i september måned“ (S. A. Ladefoged). Lemvigegnen: „Roerne har rettet sig noget efter det hæftige angreb i august, og angrebet blev ikke så ødelæggende, som det en tid så ud til“ (S. Andreassen). Viborg: „Eftervirkningerne af krusesygegalmyggene har medført, at det i flere tilfælde har været nødvendigt at aftoppe angrebne planter i markerne“ (O. Th. Nielsen). Bjerringbro: „Der er konstateret forbavsende mange angreb af halsråd i sidste halvdel af september. Muligvis skyldes det særlig sildige angreb, eller måske er det ligefrem vejrliget, der har fået de kraftigste af de ellers meget tidlige angreb til alligevel at resultere i en halsforrådnelse“ (B. R. Bentholt). Århuseggen: „Kålroerne klarede det ret stærke angreb først på sommeren forbavsende godt. Den vedvarende regn i september måned har imidlertid bevirket, at kålroerne pletvis i de mest angrebne marker står med halsråd, der dog endnu kun er nået ned til roen i enkelte planter“ (H. H. Rasmussen). Statens forsøgsstation, Askov: „Angreb i kålroemarkerne er noget udbredt; der er en del planter med bladfald og halsråd, men angrebet er dog ikke særlig ondartet, undtagen i enkelte pletter“ (H. Agergaard). Faaborgegnen: „Mange kålroer er nu stærkt angrebne, i hvert fald falder toppen, og rodhalsen er stærkt forrådneth. Forrådnelsen breder sig stærkt ned i roelegemet hidkaldt af det ideligt fugtige vejr“ (J. Lindegaard). Høng: „I kålroemarkerne kan man nemt lugte forrådnelsen i rodhalsen af kålroerne efter angreb af krusesygegalmyggen. Forrådnelsen er dog vist ikke mere fremskreden, end at den kan fjernes ved at aftoppe langt nede på rodhalsen“ (Stanley Jørgensen). Stevn: „E enkelte marker meget stærkt angrebne, ikke mindst hvor kålroerne er sået sent eller som udlæg til stiklinger“ (Aage Madsen). Bornholm: „Krusesygegalmyggens angreb breder sig i kålroerne. Bakteriosen er ret almindelig, enkelte steder ret stærke angreb, men det må vel være kulden, der forhindrer de helt ødelæggende angreb“ (A. Juel-Nielsen).

Der foreligger kun 6 beretninger om angreb i kål. 5 af disse betegner angrebene som svage og kun een melder om middelstærke angreb (Wisti Raac, Gram).

Kålfluer (*Chortophila brassicae* og *Ch. floralis*). Angreb af den lille kålflue er set i september, og følgende indberetning fra Nordsjælland drejer sig sandsynligvis om angreb af denne art: „Denne flue har stedvis været ret generende på spidskål til overvintring i bæk, men angrebene er langt fra så

generende som i forsommeren" (W. Norrie). Iøvrigt foreligger der kun meddelelser om angreb fra de egne af Jylland, hvor den store kålflue i de senere år har optrådt talrigt, og langt den største del af de skader, der nu forårsages på kål og kålroer, må tilskrives denne art. Der er kun i et par tilfælde skrevet om stærkere angreb på kål, således fra Statens forsøgsstation, Hornum og fra Vestjylland, hvorfra der skrives: „I et enkelt tilfælde er alle kålarter angrebet. 50—100 larver i hver stok — lige i jordoverfladen — savoy-, grøn-, rosen-, rød-, spids- og hvidkål" (H. Dixen). Angreb i kålroemarkerne bedømmes noget forskelligt, hvilket fremgår af følgende beretninger. Fra Hjørring: „Der iagttoges kraftig æglægning, men tilsyneladende bliver larveangrebene af ret mild karakter" (H. Baltzer Nielsen). Brønderslev: „Det er fortsat min opfattelse, at vi har udbredte angreb, men tillige, at vejrforholdene er sådan, at vi ikke får gene af angrebet i samme omfang som tidligere" (Harald Olesen). Han Herrederne: „Jeg havde håbet, vi i år skulle slippe nogenlunde fri for kålflueangreb. Det gør vi vist også de fleste steder, men på enkelte lokaliteter har angrebet godt fat, og det er de sædvanlige strøg, det går ud over" (Rs. Sørensen). Nibe: „Svære skader er ikke iagttaget, men mange lettere angreb i kålroer på let sandjord" (G. Heltoft). Vesthimmerland: „Endnu kun svage angreb. Langt mindre ondartet end i fjor" (S. A. Ladefoged). Viborg: „Med den stærke æglægning i august måtte der forventes svære angreb af kålfluens larve; endnu synes skaden imidlertid at være begrænset, men måske det fugtige vejr medvirker til at skjule symptomerne i marken noget, ligesom det synes at have haft en heldig indflydelse på klækningen" (O. Th. Nielsen). Ulfborgegnen: „Angrebene synes i år at være begrænsede, og bortset fra tidligere refererede angreb, der dog ikke har bredt sig, synes angrebene i år at være svage" (N. Stigsen). Aulum og Omegn: „Æglægningen har været meget rigelig, men det ser ikke ud til, at der er klækket mange larver, og skaden på roerne er endnu kun ringe" (S. Nørlund). Videbæk og Omegn: „Angreb i mange marker, men det synes som om ødelæggelserne kommer senere i år end i fjor. I forsøg, hvor der er brugt forskellige midler til bekæmpelse, synes der at være gunstig virkning i de behandlede parceller. Måske findes der en vej til bekæmpelse" (L. Hangaard Nielsen). Brande: „Angreb meget udbredte, men dog næppe af samme styrke som i 1953. Lidt senere påbegyndt. Ved vurderingen må dog erindres, at arealerne med kålroer er meget stærkt reducerede — oftest er dyrkning helt ophørt, hvor angrebene plejer at være stærkest" (P. Trosborg). Vejle Vester-egn: „Skønt jeg har været ude efter at få et overblik over udbredelsen af kålfluellarverne her på egnen, er det ikke blevet til så meget; men det ser ud til, at antallet af udklækkede larver ikke er nær så stort, som den konstaterede æglægning skulle betinge. Mange landmænd, der selv efterser roerne, er kommet til lignende resultater. Heldigvis ser det altså ikke ud til, at kålfluellarverne vil hærge roemarkerne her på egnen i samme store omfang som sidste år, og det fugtige vejrlig gives skylden herfor" (Arne Anthonsen). Grindsted: „Så vidt man kan skønne arbejder kålfluens larve i de samme distrikter på denne egn som sidste år. Der er mængder af larver, men udviklingen er meget senere i år end sidste år, hvor vi på denne tid havde kålroerne



ødelagt. Kålroerne står endnu frisk grønne, kun enkelte planter er faldet; det er sandsynligt, at larverne ikke når at ødelægge roerne helt i år, men det sene angreb berettiger ikke til at regne med, at fluerne er på retur" (J. J. Jakobsen).

### Kartofler.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se diverse skadedyr.

### Skadedyr på havebrugsplanter.

#### Frugttræer og frugtbuske.

Æbletægen (*Plesiocoris rugicollis*). Fra Jylland skrives, at der ved plukningen er fundet en del tægesugede æbler (Arne Sørensen).

Blodlus (*Eriosoma lanigerum*). I 7 beretninger skrives, at angreb ikke er set, medens 4 melder om svage til middelstærke og kun 3 om stærke angreb af lokal karakter.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). På en enkelt undtagelse nær omtaler indberetningerne kun svage til middelstærke angreb. Fra Frejlev: „Gennemgående ret sjælden i år. Kun i et afsnit, hvor vi har sparet på gift-sprøjtning af hensyn til husdyr, er den slem" (A. Diemer). Sorø Amt: „Et år med en lille frugthøst ville man sikkert kalde angrebene i år for ret kraftige. En stor part af de nedfaldne æbler er gennemhullet af viklere" (Ejner Christensen). Stevn—Fakseegnen: „Her på egnen har æblevikleren ikke været slem i år" (Philip Helt). Uggeløse: „Æblevikleren har fulgt den udvikling, som har gjort sig gældende for de fleste andre sommerfugle, så den skade, der er sket fra den side, er godartet i år" (W. Norrie).

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). Der foreligger kun meddelelser om svage, undertiden middelstærke angreb.

Knopviklerlarver (*Tortricidae*). 14 indberetninger omtaler gnav på æblerne, men angrebene karakteriseres som svage og kun i få tilfælde som middelstærke.

Uglelarver (*Taeniocampa incerta?*). Fra Sjælland skrives, at gnav på æbler og pærer har været ret betydeligt og udbredt i forsommeren (Chr. O. Tofterup). Se iøvrigt månedsoversigten for juni 1954.

Smutuglens larve (*Agrotis pronuba*). Fra Svinninge på Sjælland (E. Agger), Aarup på Fyn (Bent Kjærbøll) og Århus indløb meddelelse om angreb på æbler. Endvidere rapporteredes et stærkt angreb uden angivelse af lokalitet fra Fyn (Sigurd Thorup).

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). 2 indberetninger melder, at angreb ikke er set, i 8 skrives om svage til middelstærke og i 9

om stærke angreb, der dog oftest er af begrænset omfang og hyppighed. Fra Aabyhøj: „Mange espaliertræer er stærkt angrebet. Rød Ananas er meget modtagelig“ (Niels Gram). Jelling: „Angrebene, der til at begynde med særlig optrådte på Ananas, har bredt sig til andre sorter“ (K. M. Hove). Sønderjylland: „Jo, vist er der „bronce-træer“, men miderne døde i august“ (Wisti Raæ). Frejlev: „Forbloffende lidt spind nu“ (A. Diemer). Stevns—Fakseegnen: „Selvfølgelig er der rødt spind i alle haver, men det er sjældent at se angreb, der er så stærke, at de betyder noget“ (Philip Helt). Sjælland: „Trods det regnfulde vejr har der været ret betydelige angreb i eftersommeren, så træernes blade, hvor angrebene har været stærkest, har været helt røde, dels af sugning, dels af mider. Sommeren har lært os, hvordan vi dels med PCPCBS og parathion-kombinationer, dels med systemiske gifte kan undgå opformeringen“ (Chr. O. Tofterup). Uggeløse: „Jeg har i september set nogle få mider, men de har åbenbart heller ikke kunnet lide vejret“ (W. Norrie).

### Køkkenurter.

Porremøl (*Acrolepia assectella*). I Sønderborg Amt fandtes et ret stærkt angreb (Niels Gram).

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Det er især i småhaver, at stærkere angreb er bemærket, medens større arealer endnu ikke synes at have været udsat for større ødelæggelser. Der skrives om middelstærke til stærke angreb i haver fra Ulfborgegnen (N. Stigsen), Vestjylland (H. Dixen), Århus (Max Clausen), Jelling (K. M. Hove), Esbjerg—Varde (Martin Sørensen), Ribe (Aage Buchreitz) og Odense (Erland Jørgensen). Iøvrigt citeres nogle beretninger, som giver udtryk for angrebene varierende styrke. Hjørring: „Angreb overalt, undtagen på den allerletteste jord. Gulerøddernes kvalitet er gennemgående meget ringe, selv om udbyttet er stort“ (H. Baltzer Nielsen). Han Herrederne: „Arealerne med gulerod er ikke store, så angrebene får naturligvis ikke så stor betydning, men de arealer, der er, er stærkt medtaget — det gælder både i have og mark“ (Rs. Sørensen). Statens forsøgsstation, Hornum: „Særlig i sommergulerod“. Viborg Amt: „Meget slemt i privat-haverne og en del steder på fritliggende markarealer — navnlig i karotterne“ (Eli Mølgaard). Grindsted: „Det er sjældent at træffe så svagt et angreb af gulerodsfluen; medens man i almindelighed kan finde disse i stort tal i alle pletter med gulerodder, hører de i år til sjældenhederne“ (J. J. Jakobsen). Vestsjælland: „Findes vel altid en del i småhaver. Er dog ikke mere angrebet i år end sædvanligt“ (N. F. J. Larsen). Stevns—Fakseegnen: „I småhaver er der meget stærke angreb af gulerodsfluen, men hvor man har passet gulerodderne med pudring eller sprøjtning med DDT står de stadig med frisk grøn top, og rødder, der er fri for „orm““ (Philip Helt).

Løgfluen (*Hylemyia antiqua*). I 5 indberetninger karakteriseres angrebene som svage, medens de i 6 betegnes som middelstærke til stærke. Følgende kommentarer om angrebene citeres: Viborg Amt: „Slemt i privat-



haver og mindre erhvervsstykker, navnlig i såede zittauer, også her sent på sæsonen" (Eli Mølgaard). Vestsjælland: „Almindelige angreb både på skalotter og kepaløg" (N. F. J. Larsen). Stevns—Fakseegnen: „Der har været flere „ormstukne“ løg i år, end der plejer at være, og det gælder både skalotter og kepaløg. Der har været angreb i de fleste haver. Enkelte steder har man behandlet sætteløgene med DDT-pudder, og der har ingen „ormstukne“ løg været" (Philip Helt).

### Diverse skadedyr.

Oldenborrer (*Melolontha melolontha* og *M. hippocastani*). I 14 beretninger meddeles, at oldenborrelarver eller skade af disse ikke er iagttaget. Kun fra Stevns (Knud Iversen) skrives om spredte angreb.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Der er udelukkende omtalt skade på kartofler i de modtagne beretninger. I 12 skrives om ingen eller ubetydelig skade, medens der i følgende 7 berettes om alvorligere angreb. Han Herrederne: „Angreb af vanligt omfang d.v.s., at der er angreb næsten overalt, men kun få steder er der tale om ondartede angreb" (Rs. Sørensen). Nibe: „Spredte, ret ubehagelige angreb i kartofler" (G. Heltoft). Århus: „Kartofler" (Max Clausen). Brande: „En del ret stærke angreb i kartoffelknolde" (P. Trosborg). Ribeeegnen: „Et enkelt slemt angreb i kartofler, der er stærkt gennemborede, men ellers synes der ikke at have været tale om andet end skånsomme angreb og betydningsløs skade i år" (Aage Buchreitz). Sydl. Sønderjylland: „Enkelte steder har man klaget over angreb i kartoflerne" (M. Surlykke Wistoft). Frederiksborg Amt: „Smælderlarver findes alle steder; kun i kartoffelmarker gør de en del skade på afgrøden" (H. E. Jensen).

Viklerlarver (*Cnephasia incertana*). I månedsoversigten for juni 1954 er omtalt angreb af viklerlarver i bederoer og kålroer. Der blev da fremsat formodning om, at det drejede sig om arten *C. longana*, som i 1953 fandtes som skadedyr på bederoer. Dette er omtalt i månedsoversigt for oktober 1953. Artsbestemmelserne i år (foretaget af civilingeniør W. van Deurs) har imidlertid vist, at angrebene i 1954 er forårsaget af arten *C. incertana*.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Kun få steder er der konstateret angreb. Herom skrives fra Brande: „Svage angreb i kartofler iagttaget" (P. Trosborg). Statens forsøgsstation, Askov: „Angreb kan findes, men synes at være uden betydning" (H. Agergaard). Stevns og Omegn: „Almindelige angreb af knoporme i roemarker og haver. Bekæmpelse med lindanmidler" (Knud Iversen).

P. Bovien og Jørgen Jørgensen.

---

